

ZASTAVENÍ „U SOUTOKU“

Trasa naučné stezky přes meandry řeky Odry končí v lokalitě Špica, kde odbočuje na zalesněný výběžek mezi soutokem řek Odry a Olše. Původně se řeka Olše jmenovala Olza, ale z nacionalistických pohnutek pro ni v roce 1961 tehdejší političtí pracovníci úředně zavedli zkomolené a jazykově nesprávné pojmenování Olše. Název Olza totiž považovali za polský. Obdobně propagovali v polském Slezsku název Olsza. Nové názvy se ale v dotčených oblastech neujaly a místní obyvatelé na obou stranách hranice stále používají pro řeku Olši vžitý výraz Olza.

Z fauny savců můžeme u soutoku pravidelně pozorovat **srnce obecné** a **zajíce polní**. **Lišky obecné**, **jezevce lesní** a **psíky mývalovité** pro jejich plachost a převážně noční aktivitu spatříme jen náhodně. Vyskytují se zde také drobné šelmy jako **kuna skalní**, **hranostaj** a **lasice**. Z hmyzožravců je nejhojnější **krtek obecný**. Nechybí ani dva naši největší hlodavci – **bobr evropský** a **ondatra pižmová**. Opeřence můžeme pozorovat na řekách a v okolním luhu i v zimě. Stavy **kormoránů velkých** k velké radosti rybářů v poslední době mírně poklesly. Naopak se zvyšují počty zimních přeletů hejn **hus velkých**. Během mírných zim zde spatříme také „létající drahokamy“ – **ledňáčky říční**. Pravidelnými hosty lokality jsou mohutní **orli mořští**. Tito dravci se živí převážně rybami, které při svých lovech zraní kormoráni, ale nepohrdnou ani padlou zvěří.

Skupinou s největším druhovým zastoupením je i v této lokalitě stejně jako jinde v hraničních meandrech hmyz. Mezi zdejšími vážkami je nejrozšířenější **vážka černořitná** a **vážka rudá**. Na spadlých kmenech v řece i na pobřežní vegetaci si po neúnavném létání občas odpočinou i vzácnější **klínatky rohaté**. Na jaře nás svými zářícími barvami upoutá **červenáček ohnivý**, v červnu na mladých výhoncích nalezneme **mandelinky topolové**. Začátek léta ohlašují **zlatohlávek hladký** a **zlatohlávek tmavý**, sající nektar květů. V podrostu lužního lesa jsou na velkých listech **devětsilu bílého** nápadní **klíkorohové devětsiloví**.

Druhově pestré je také společenství motýlů. Kromě běžného **běláska zelného**, **modráska krušinového** a **soumráčníka rezavého** upoutá entomology i vzácnější **ohniváček černočárny**. Na menší druhy motýlů číhá pavouk **běžník kopretinový**, který se maskuje tím, že se zbarvením těla přizpůsobuje barvě květu. Samečkové **lovčíka hajního** přinášejí samičce před pářením jako dar zapředenou kořist. V luční vegetaci si nízko nad zemí tká své kolmé kruhové sítě se zesíleným křivolakým pruhem (tvz. stabilimentem) původně středomořský **křížák pruhovaný**. Od minulého století se začal šířit na sever a po roce 2000 se objevil i na Karvinsku.

Po stromech v okolí soutoku se pnou liány, které dávají lužním lesům vzhled pralesa. Nejhojnějšími z popínavých rostlin jsou **chmel otáčivý** a **loubinec popínavý**. Z dřevin je nejceněnější přítomnost **jilmu habrolistého** a **jilmu vazu**. Hojný je **topol černý** a na jednom místě roste i skupina **topolů bílých**.

NAUČNÁ STEZKA MEANDRY ODRY ŚCIEŻKA DYDAKTYCZNA MEANDRY ODRY



Celkový letecký pohled na lokalitu meandrů v okolí zastavení „U soutoku“. Ogdíny vidok lotniczy na obszar meandrów w okolicy przystanku „U zbiegu rzek“. (JS)

PRZYSTANEK „U ZBIEGU RZEK“

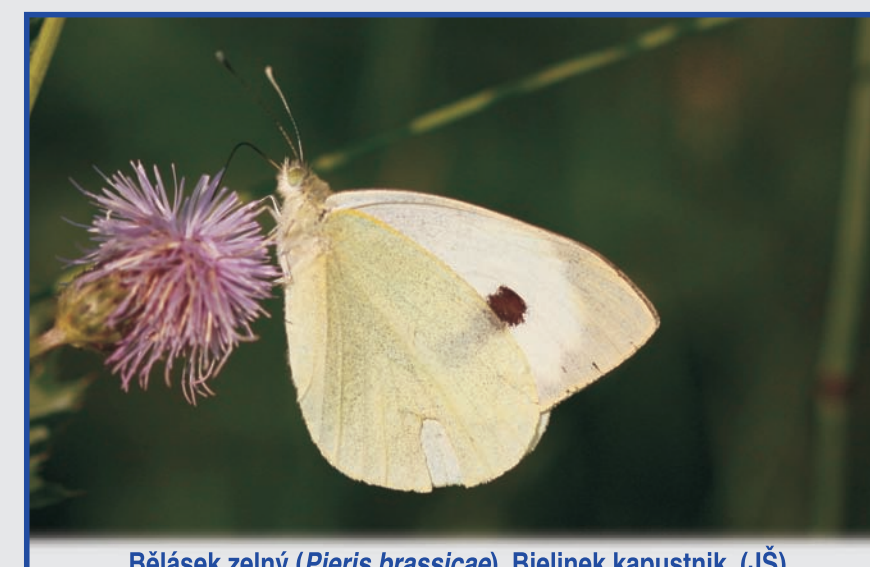
Trasa ścieżki edukacyjnej prowadzącej meandrami rzeki Odry kończy się w miejscu zwanym Špica (Szpic), gdzie skręca na zalesiony klin u zbiegu rzek Odry i Olzy. Olza - tak brzmiała pierwotna nazwa rzeki, zanim polityczni decydenci, kierując się pobudkami nacjonalistycznymi, przeformowali w 1961 r. zniekształconą i pod względem językowym niepoprawną urzędową nazwę Olsze (po czesku Olše). Olza była, ich zdaniem, nazwą polską. Podobnie po polskiej stronie próbowano upowszechnić nazwę Olsza. Nowe nazwy nie przyjęły się jednak, miejscowa ludność po obu stronach granicy w dalszym ciągu używa w potocznej mowie tradycyjnej nazwy Olza.

Z saków u zbiegu rzek można często napotkać **sarny** i **zajace szaraki**. **Lisy pospolite**, **borsuki** i **jenoty** to zwierzęta bardzo płochliwe i żerujące przeważnie nocą, stąd też widzieć można je rzadko. Występują tu też niewielkie **drapieżniki**, takie jak **kuna domowa**, **gronostaj** i **łasica**. Z owadożernych warto wymienić **kreta europejskiego**. Nie może zabraknąć naszych największych gryzoni – **bobra europejskiego** i **piżmaka**. Ptaki można obserwować na rzekach i w zaroślach łęgowych także zimą. Stany kormoranów ku dużej radości wędkarzy w ostatnim czasie lekko się obniżyły. Coraz więcej notuje się zimowych przelotów stad **gęgaw**. W czasie łagodnych zim można ujrzeć „latające klejnoty“ – **zimorodki**. Tereny te odwiedzają regularnie **duże bieliki**. To ptaki drapieżne żywiące się głównie rybami, które wcześniej zostały poranione przez kormorany, nie wzgardzą jednak także padliną.

Najliczniejszą i najróżnorodniejszą grupą jest tu, podobnie jak na innych obszarach meandrów, grupa **owadów**. Spośród ważek najbardziej rozpowszechniona jest **lecicha pospolita** i **szablak krwisty**. Na powalonych pniach i przybrzeżnych trawach od czasu do czasu odpoczywają stosunkowo rzadkie trzępłe zielone. Wiosną przykuwa uwagę pięknym ubarwieniem ogniczek większy, w czerwcu na młodych pędach roślin znajdziemy **rynnicę topolową**. Początek lata obwieszczają kwietnica różówka i łanocha pobręcz, spijające nektar z kwiatów. W podszyciu lasu łęgowego na dużych liściach **lepieznika białego** pojawiają się rozpucze lepieżnikowce.

Różnorodny jest także świat motyli. Oprócz popularnych motyli **bielinka kapustnika**, **modraszka wieszczka** i **karłátka kniejnika** uwagę entomologów przykuwa także raczej nieczęsto występujący **czerwończyk nieparek**. Na mniejsze okazy motyli czyha pająk **kwietnik**, który potrafi swoje ubarwienie dostosować do miejsca, w którym przebywa i poluje. W okresie godowym samce **darownika przedziwnego** przynoszą wybrance prezent – zdobycz starannie owiniętą pajęczyną. Nad ziemią przędzie swoje pionowe, koliste sieci z charakterystycznym zygzakowatym szwem wzmacniającym (tzw. stabilimentum) pochodzący z rejonu Morza Śródziemnego **tygrzyk paskowany**. W ubiegłym wieku zaczął się rozprzestrzeniać w kierunku na północ, po 2000 r. pojawił się w Karwińskiem.

Drzewa rosnące u zbiegu rzek owijają liany, co sprawia, że las łęgowy przypomina swoim wyglądem puszcę. Najczęściej występującym pnączem jest tu **chmiel zwyczajny** i **winobluszcz zaroślowy**. Z drzew najcenniejsze są okazy **wiązu pospolitego** i **wiązu szypułkowego**. Występuje tu hojnie także **topola czarna**, w jednym miejscu rośnie skupisko **topoli białych**.



Bělásek zelný (Pieris brassicae), Bielinek kapustník. (JS)



Housenka přístevníka medvědího (Arctia caja), Niedźwiedźówka kaja. (JS)



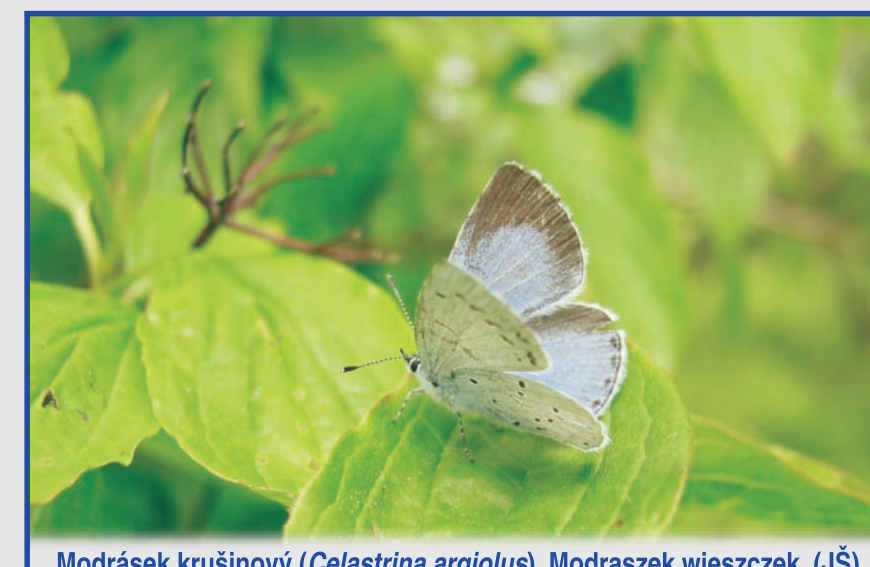
Běžník kopretinový (Misumena vatia), Kwietnik. (JS)



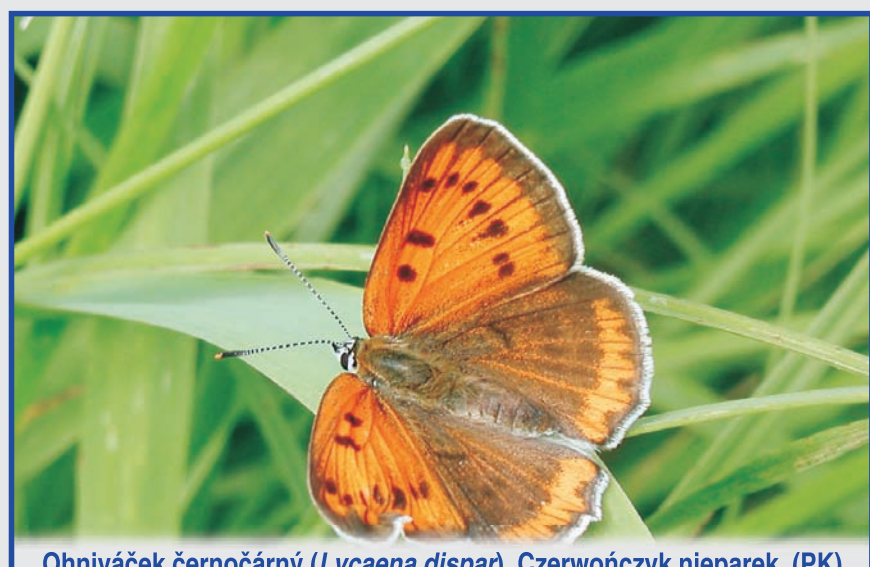
Červenáček ohnivý (Pyrochroa coccinea), Ogniczek większy. (JS)



Mapa meandrů Odry a Olzy. Mapa meandrów Odry i Olzy.



Modrásek krušinový (Celastrina argiolus), Modraszek wieszczek. (JS)



Ohniváček černočárny (Lycaena dispar), Czerwończyk nieparek. (PK)



Orl mořský (Haliaeetus albicollis), Bielik. (DB)



Polnická rina (Agrocybe praecox), Polowka wczesna. (JS)



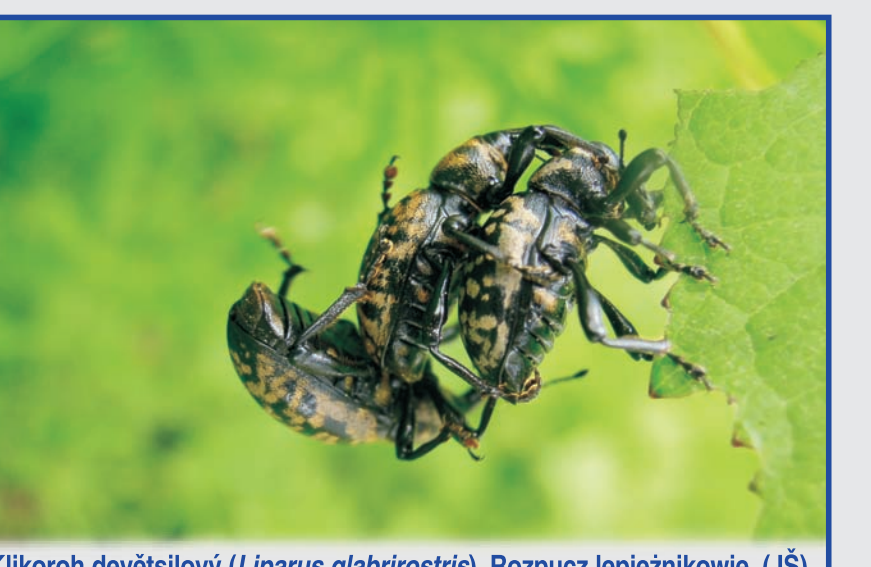
Housenka přístevníka medvědího (Arctia caja), Niedźwiedźówka kaja. (JS)



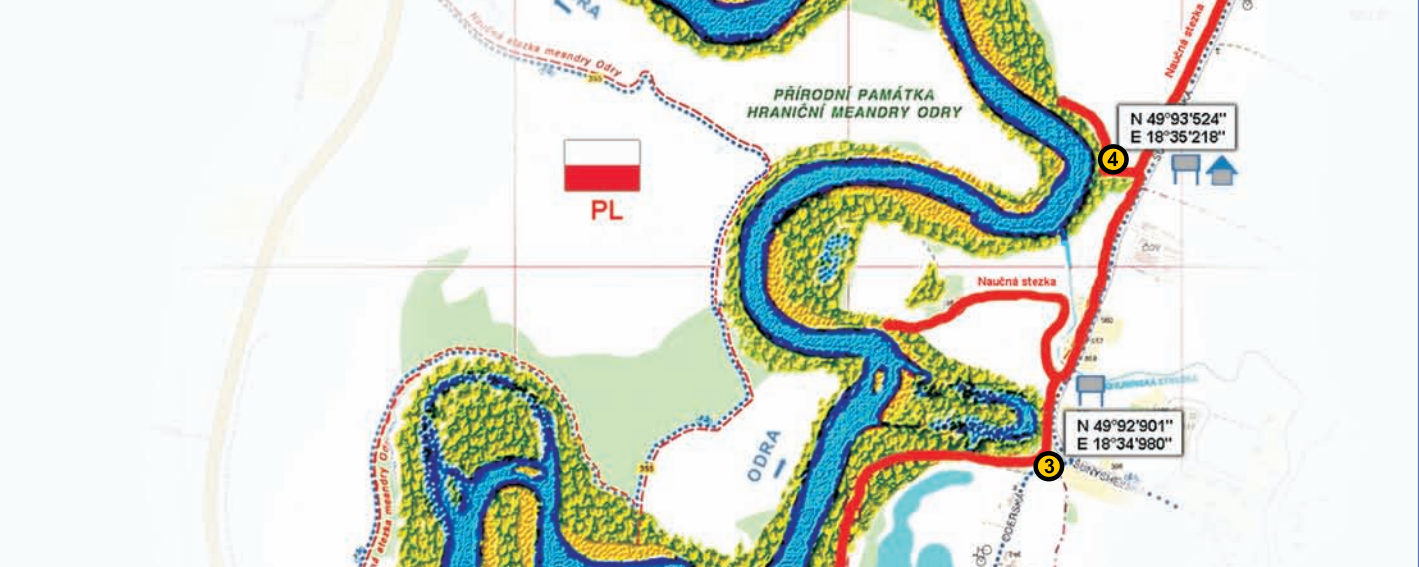
Husa velká (Anser anser), Gęgawa. (DB)



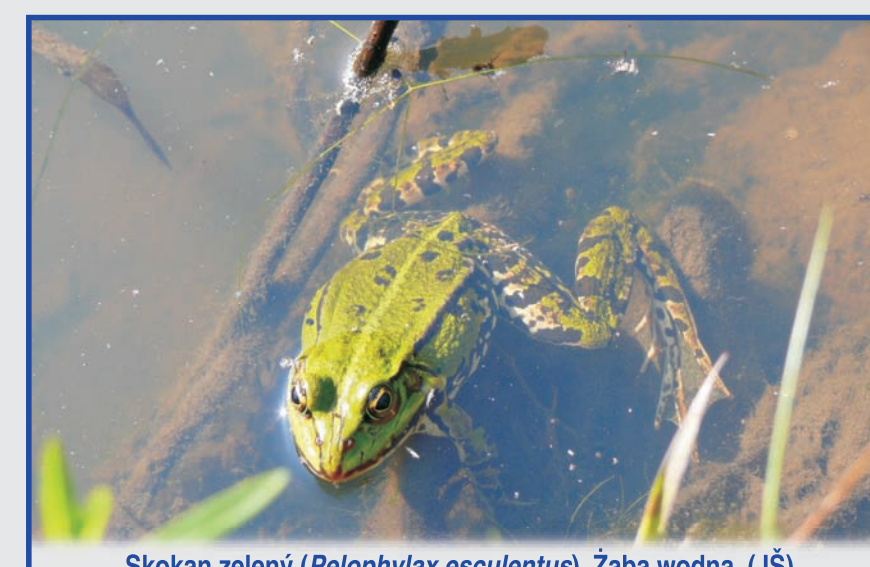
Chirpa luční (Centaurea jacea), Chaber łąkowy. (JS)



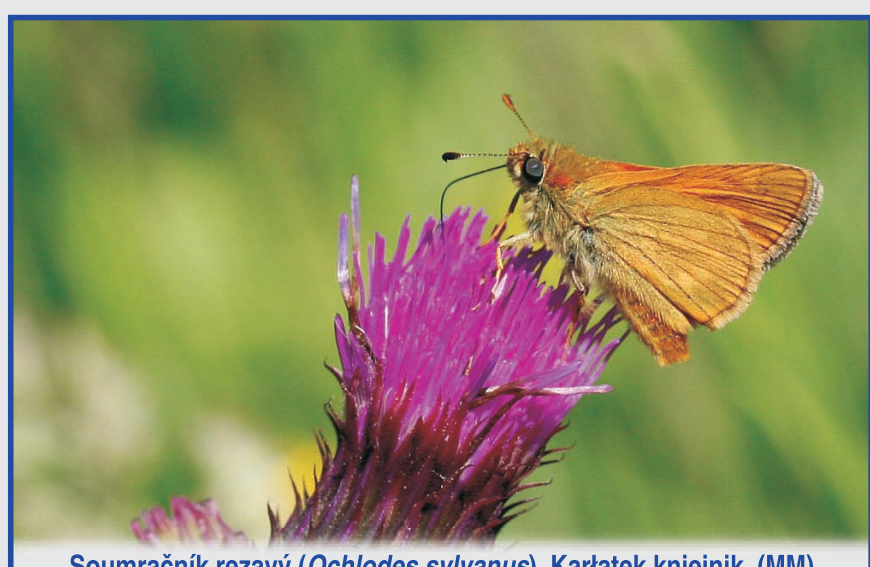
Klíkoroh devětsilový (Liparus glabrirostris), Rozpucze lepieżnikowie. (JS)



Mapa meandrů Odry a Olzy. Mapa meandrów Odry i Olzy.



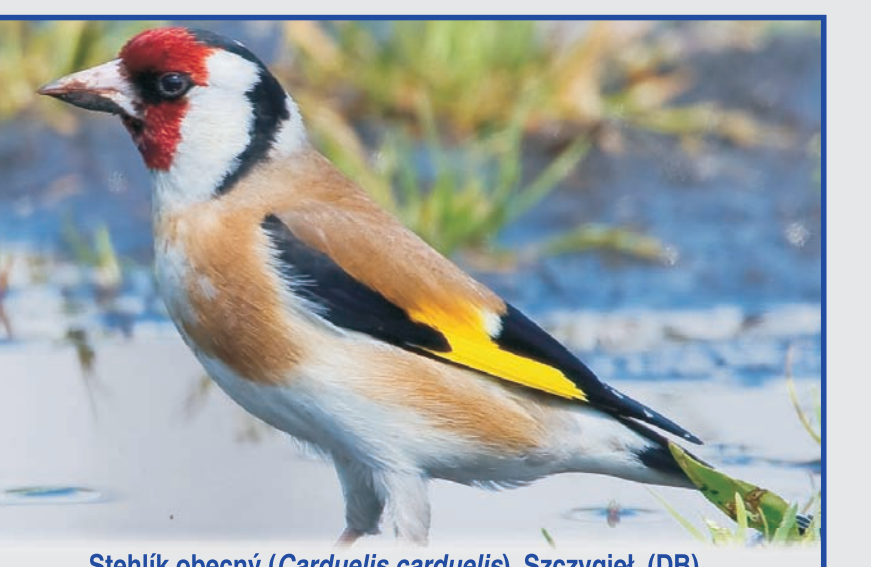
Skokan zelený (Pelophylax esculentus), Žaba vodna. (JS)



Soumráčník rezavý (Ochlodes sylvanus), Karłátek kniejnik. (MM)



Starček přímětník (Senecio jacobaeae), Starzec jakubek. (JS)



Stehlík obecný (Carduelis carduelis), Szczegiel. (DB)



Klínatka rohatá (Ophiogomphus cecilius), Trzępła zielona. (MM)



Kormorán velký (Phalacrocorax carbo), Kormoran. (DB)



Křížák pruhovaný (Argiope bruennichi), Tygrzyk paskowany (JS)



Ledňáček říční (Alcedo atthis), Zimorodek. (DB)



Mapa meandrů Odry a Olzy. Mapa meandrów Odry i Olzy.



Tesařík pižmový (Aromia moschata), Wonnica piżmowa. (JS)



Vážka černořitná (Orthetrum cancellatum), Lecicha pospolita. (JS)



Vážka rudá (Symptetrum sanguineum), Szablak krwisty. (JS)



Volavka popelavá (Ardea cinerea), Czapla siwa. (DB)



Línčovka vládlígorstná (Stropharia rugosoannulata), Perlečník usprawy. (JS)



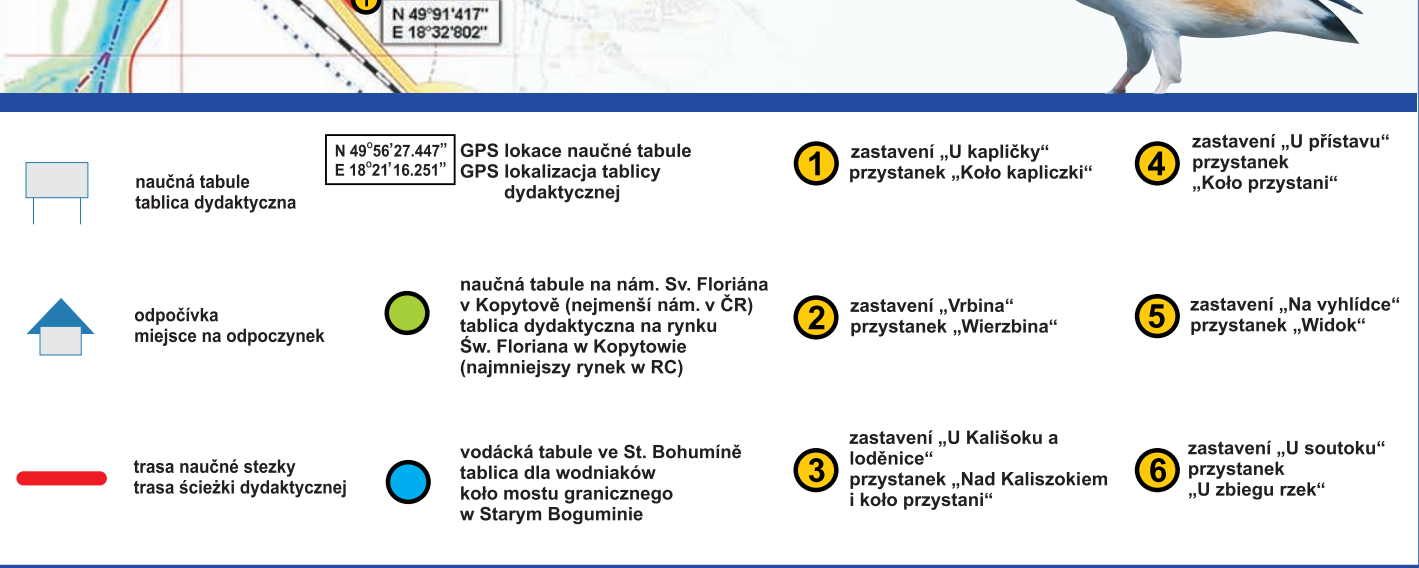
Loubinec popínavý (Parthenocissus inserta), Winobluszcz zaroślowy. (JS)



Lovčík hajní (Pisaura mirabilis), Darownik przedziwny. (JS)



Mandelinka topolová (Chrysomela populi), Rynnica topolowa. (JS)



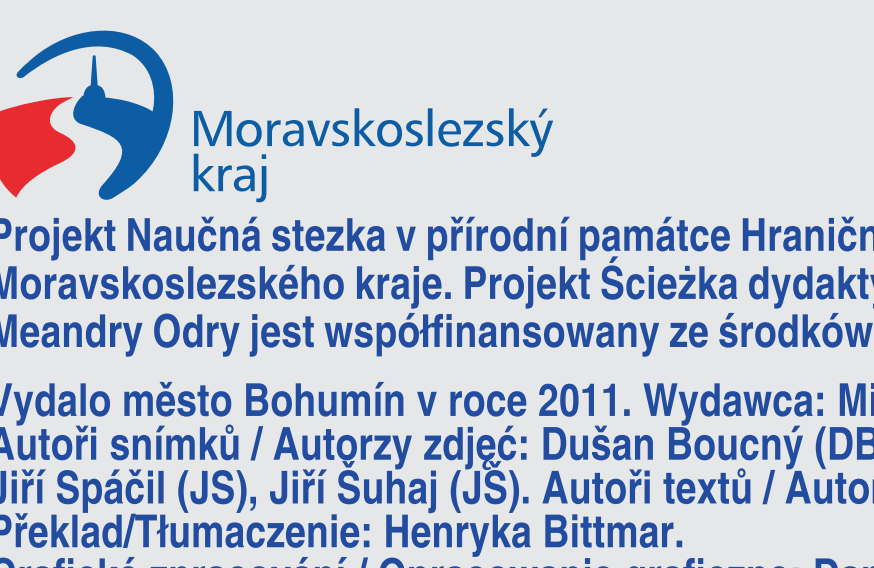
Mapa meandrů Odry a Olzy. Mapa meandrów Odry i Olzy.



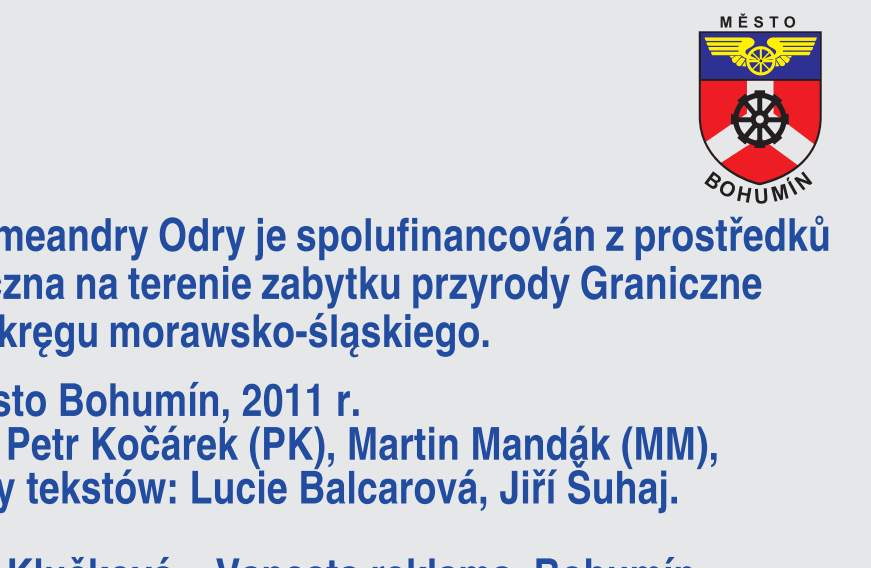
Zlatohlávek hladký (Proterfis cupres), Kwietnica różówka. (JS)



Zlatohlávek tmavý (Oxythyrna funesta), Łanocha pobręcz. (JS)



Volavka popelavá (Ardea cinerea), Czapla siwa. (DB)



Volavka popelavá (Ardea cinerea), Czapla siwa. (DB)

- ZÁSADY PRO POBYT V MEANDRECH:**
- Chovejte se, prosím, tiše, ať nerušíte ptáky a zvěř.
 - Nikde netábořte a nerozdělávejte oheň.
 - Odpadky neodhazujte, odnášejte si je, prosím, s sebou.
 - Nevstupujte na stérkové a pískové náplavy. Hnízdi a žijí tam chránění živočichové.
 - Chovejte se tak, aby se z meandrů mohly radovat i další generace.

- UPOZORNĚNÍ:**
- Trasa bývá v některých ročních obdobích a v deštivém počasí místy neschůdná.
 - Na odbočky vstup jen na vlastní nebezpečí.

Děkujeme.

www.mesto-bohumin.cz
www.meandryodry.wz.cz

- JAK ZACHOVYVAT SI V MEANDRACH:**
- Nalezý zachováč cizí, aby nie ploszcz ptaków i zwierzęcy.
 - Nie wolno biwakować ani rozpalać ogniska.
 - Odpadków nie wolno zostawiać na miejscu, należy zabrać je ze sobą.
 - Nie wolno wchodzić na żwirowe i piaszczyste łachy. Gniazduż tam i żyją chronione gatunki zwierząt.
 - Zachowuj się tak, aby meandry mogły cieszyć także następne pokolenia.

- UWAGA:**
- O niektórych porach roku trasa bywa w czasie deszczu miejscami nie do przebycia.
 - Zbaczać z trasy wolno wyłącznie na własną odpowiedzialność.

Dziękujemy.